

HÍD SZOCIÁLIS és GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT
2092. Budakeszi, Fő u. 103.
Tel/Fax: 06-23-451-147
e-mail: hid.budakeszi@gmail.com

BESZÁMOLÓ
a Gyermekjóléti Szolgálat 2014. évi munkájáról Budakeszi településen

I. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása Budakeszin

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja:

- a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Gyermekjóléti szolgálatunk illetékességi területe Budakeszi, Budajenő, Tök települések közigazgatási területe, ellátási köre a településeken életvitelszerűen tartózkodó 0-18 éves korosztály.

A gyermekjóléti szolgálat – a 15/1998.(IV.30)NM rendelet 6.§. értelmében a szolgáltatásokat az ellátások teljesítésével (**gondozás**), az ellátások közvetítésével (**szolgáltatás**), szervező tevékenységgel (**szervezés**) biztosítja.

A gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vehető:

- Önként mindazok körében, akik a gyermekjóléti szolgálathoz fordulnak segítségért, annak érdekében, hogy a kialakult probléma megszűnjön.
- Jelzőrendszer jelzéseit követően a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi a kapcsolatfelvételt.
- Hatóság által kötelezett formában.

A település neve	0-2 évesek száma	3-5 évesek száma	6-13 évesek száma	14-17 évesek száma	18-54 évesek száma	55-59 évesek száma	60-69 évesek száma	70-79 évesek száma	80-X évesek száma	Összesen
Budakeszi	428	500	1360	551	6875	873	1982	1190	516	14.275

2014.

A gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vehető:

- Önként mindazok körében, akik a gyermekjóléti szolgálathoz fordulnak segítségért, annak érdekében, hogy a kialakult probléma megszűnjön.
- Jelzőrendszer jelzéseit követően a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi a kapcsolatfelvételt.
- Hatóság által kötelezett formában.

II. A gyermekjóléti szolgálat működése és tapasztalatai Budakeszin:

A gyermekjóléti csoportban a családgondozók létszáma 5 fő, akik közül 4-en főállásban egy fő rész munkaidőben (12 órában) áll alkalmazásban. A gyermekjóléti csoport szakmai tevékenységét egy fő szakmai vezető koordinálja.

A gyermekjóléti csoport minden kedden részt vesz az intézményi team-en, majd általában kb. 1,5 óra időtartamban csoport team-et tart. Itt kerülnek megbeszélésre a csoportot érintő közös dolgok, az aktuális feladatok, az esetek megbeszélése.

A családgondozók munkájának segítése, mentális állapotuk karbantartása, ill. lelki egészségük megőrzése érdekében kéthetente szupervízióon vesznek részt.

A gyermekjóléti csoport munkájának hatékonyságához egy fő gyermekpszichológus járul hozzá, heti három alkalommal összesen heti 20 órában fogadja a családokat.

Az intézmény jogásza heti három órában, pszichológusa heti 10 órában fogadja az intézmény klienseit, ill. a társult települések lakosait.

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységének irányait, az eszközként használt módszerek kiválasztását, a segítségnyújtás formáit a felmerülő problémátípusok, a veszélyeztetettség okai határozzák meg.

Az alábbi táblázat adatai alátámasztják, hogy a gyermekkel és családjával végzett szociális munka során, vagyis a gyermek problémáinak rendezésére, a családban jelentkező zavarok ellensúlyozására összetett, akár egy időben történő több fajta szakmai tevékenység biztosítására lehet szükség.

A gyermekjóléti szolgálat főbb szakmai tevékenységének adatai:

megnevezés	Szakmai tevékenység száma (halmozott adat)		Ellátott gyermekek száma	
	2013	2014	2013	2014
információnyújtás	377	365	193	189
segítő beszélgetés	457	591	117	136
tanácsadás	637	683	263	271
hivatalos ügyekben való közreműködés	175	108	115	132
közvetítés más szolg.ba	74	147	228	202
konfliktuskezelés	171	187	50	46
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	5	5	7	5
családlátogatás	85	98	117	144

A) A gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében szolgálatunk az alábbi szakmai tevékenységet folytatta a 2014-es évben:

A gyermekjóléti szolgálat prevenció és bűnmegelőzési programjai

2014-ben is nagy hangsúlyt fektettünk a prevenció célzatú szabadidős tevékenységekre. A **prevenció** egyik legfontosabb eszköze a csoportok, klubok, szabadidős programok szervezése, kivitelezése, valamint az ezekhez való hozzájárulás segítése. A város gyermekei és családjaik számára szabadidős programokat szerveztünk, közreműködtünk bennük valamint nyilvántartottuk és közvetítettük ezeket.

megnevezés	Szakmai tevékenység száma (halmozott adat)		Ellátott gyermekek száma	
	2013	2014	2013	2014
szabadidős program	5	8	302	240
klub, csoport	28	12	12	34
korrepetálás	85	65	8	7
nyári szünidős táborok	2	1	25	20

Évek óta tapasztaljuk, hogy egyre nő azon gyermekek száma, akiknek óriási lemaradása van az iskolai tananyag elsajátítása terén, melyet az évek alatt csak görgetnek maguk előtt. Ebben kívánt szolgáltatunk segítséget nyújtani a gyermekeknek. 2014-ben 7 gyermeket korrepetáltunk a tanévben 65 alkalommal. Segítettük őket a tanulmányi lemaradásuk pótlásában.

Alapvető feladatunknak tekintjük, hogy a gyermekjóléti szolgálat minél több *helyi rendezvényen képviseltesse magát*. Ezzel kettős célt kívánunk elérni: egyrészt intézményünk ismertségének (szakmai és emberi tekintetben egyaránt) növelését, hogy a budakeszi lakosok már ismerősként fordulhassanak hozzánk, ha problémájuk adódik; másrészt a szabadidős programok szervezésével a gyerekek minél tartalmasabb időtöltését szeretnénk segíteni, mely egyben prevenció is. Családsegítő szolgálatunkkal közösen az alábbi tevékenységeket végeztük közösségi szolgálatot teljesítő diákok bevonásával:

- Húsvéti készülődést tartottunk az Idősek Napközi Otthonában gyerekek és idősek részvételével.
- A *Gyermeknap*i városi rendezvényen a sátrunkban kézműves foglalkozást tartottunk, a mellette lévő területen ügyességi és logikai játékokat szerveztünk, édességgel jutalmazva a résztvevőket.
- A *Kihívás Napján* a városi felhíváshoz csatlakozva ezen a napon testmozgásra buzdítottuk a városi park területén megforduló gyermekeket és felnőtteket (tollasozás, focizás, ugráló kötelezés, stb.). valamint csoportunkat is bevontuk a programba.
- Nyáron egy napos *strandolást* szerveztünk a Velencei-tóhoz Budajenő, Tök és Budakeszi településen élő 25 hátrányos helyzetű gyermek számára. A programot térítésmentesen vehették igénybe a gyermekek.
- Megszerveztük a nyári gyermekétkeztetést, részt vettünk a lebonyolításában, valamint szabadidős programokkal (kézműves foglalkozás, sport játékok, társasjátékok) vártuk a gyermekeket az ebédosztást megelőzően naponta 11-13 óra között.
- *Karácsonyi vers és novellairó pályázatot* hirdettünk, melyre Budakesziről és a társult településekről is szép számban érkeztek pályaművek. Minden részt vevő jutalomban részesült.
- A Fővárosi *Nagycirkusz Zéró gravitáció* kedvezményes előadására az Erkel Ferenc Művelődési Központtal közösen szerveztünk látogatást. Intézményünk 12 hátrányos helyzetű gyermek számára biztosítottuk a programot + utazást + kísérést ingyenesen.

- Budakeszi Városi *Karácsonyi Ünnepséghez* csatlakozva kézműves foglalkozással és karácsonyi kvíz feladatokkal vártuk az érdeklődő gyermekeket és szüleiket.

Feladatunkat *a pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást* vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezését segítő beszélgetéssel, tanácsadással, illetve szolgáltatások közvetítéssel végeztük.

Közvetítettünk családokat Budaörsi Pedagógiai Szakszolgálat Budakeszin működő kirendeltségéhez, Támaszba, Vadaskert ambulanciába, Pető Intézetbe, Korai Fejlesztő Központba, egészségügyi szakrendelésekre.

2014-ben a gyermekjóléti szolgálat tevékenységéhez kapcsolódó *gyermekpszichológiai tanácsadáson* összesen 65 gyermek, illetve szülő kapott pszichológusi segítséget. 55 család Budakeszin, 7 Budajenőn, 3 Tökön rendelkezik laccímmel. A kliensek nemek szerinti megoszlása szinte egyenlő. 51%-uk fiú (33 gyermek) és 49%-uk leány (32 gyermek). A kliensek életkor szerinti megoszlása alapján 14%-uk 3-5 éves (9 gyermek; 7 fiú és 2 lány), 66%-uk 6-13 éves (43 gyermek; 22 fiú és 21 lány), 20%-uk 14-17 éves (13 kliens; 4 fiú és 9 lány).

A gyermekjóléti szolgálat keretein belül megvalósult pszichológiai ülések száma 2014-ben Budakeszin 453 volt. Ebből 13 alkalommal töki gyermek/szülő, 42 alkalommal budajenői gyermek/szülő és 398 alkalommal budakeszi gyermek/szülő találkozott gyermekpszichológussal.

A segítségkérés aktualitását a kliensek körében leggyakrabban, 42%-ban (27 esetben) adta családi konfliktus, 35%-ban (23 esetben) volt jellemző iskolai vagy óvodai beilleszkedési, magatartás- és/vagy tanulási zavar. 22%-ban (14 esetben) a segítségkérés okaként gyermek- vagy serdülőkori szorongásos zavar volt azonosítható. Egy esetben pályaorientációs tanácsadás történt serdülő számára.

A küldés körülményeire vonatkozó adatok szerint szülő vagy gyermek, serdülő, fiatal önként kért a gyermekjóléti szolgálattól pszichológusi segítséget 60%-ban (39 esetben). A jelzőrendszer közvetítésével, beleértve a szolgálat családgondozó szakembereinek jelzéseit, érkezett a gyermekek 40%-a (26 kliens) a pszichológiai tanácsadásra.

A kliensek számára vonatkozó adat nem foglalja magában azt a 22 gimnazista fiataalt, akik a szolgálatunk által szervezett problémamegoldó, csapatépítő csoportos tréning programban vettek részt öt héten keresztül. A csoportfoglalkozások azzal a céllal szerveződtek, hogy a serdülők empátiás és kooperációs készségét fejlesszék, valamint képesek legyenek problémamegoldó erőforrásaikat hatékonyan mozgósítani önmaguk és a közösség érdekében egyaránt. Egy-egy csoportot pszichológus és szociális munkás kolléga vezet közösen. Hasonló csoport szervezése jelenleg is folyamatban van. Tekintettel a szolgálatunknál megjelenő tanulási nehézséggel küzdő gyermekek magas arányára, tanulástechnika tréning szervezése is nagyon indokoltnak tűnik.

A *jogtanácsos* 60 alkalommal segítette az ügyfeleket válás, gyermek elhelyezési, gyermektartásdíj ügyekben.

Válsághelyzetben lévő várandós anya támogatására, segítésére, tanácsokkal való ellátására egy esetben került sor. Tájékoztattuk a várandós anyát a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés tanácsadás igénybevételének lehetőségéről. Segítségét nyújtottunk a tanácsadást nyújtó felkeresésében, tájékoztattuk az őt illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról. Tájékoztattuk és segítettük a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásról. Az interjúra elment a család, de végül vidékre költöztek.

Adománygyűjtésben, osztásban, közvetítésben 2014-ben is aktívan részt vettünk intézményi szinten:

- Szociális alszámláról kifizetések
- Saját gyűjtésű tartós élelmiszer csomagok kiosztása
- péksüteményosztás (hetente két alkalommal szállítjuk és osztjuk ki a helyi pékség felajánlását)
- Aldi csoki adomány kiosztása
- „Karácsonyi Cipős dobozok” kiosztása
- Beigli felajánlás kiosztása:
- Befőtt felajánlások osztása:
- Alma, dió felajánlások elszállítása, kiosztása
- Ruhaosztás 2 alkalommal
- Karitás karácsonyi csomag kiosztása
- Tüzifa lista összeállítása
- Karácsonyi fotózás
- A Vöröskereszt 1,8 tonna élelmiszer adományának kiosztásában is aktívan részt vettünk
- gyermek ruhák, cipők játékok folyamatos gyűjtése-osztása

B) A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében szolgálatunk az alábbi szakmai tevékenységet folytatta a 2014-es évben:

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

A településen élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében észlelő és jelzőrendszert működtetünk a gyermekvédelmi törvényben meghatározottak szerint.

A jelzőrendszer tagjaival a kapcsolattartásunk folyamatos, a telefonon történő megbeszéléseket is figyelembe véve a tavalyi évben a jelzőrendszer tagjainak képviselőivel, az érintett szakemberekkel együttműködve **310** alkalommal egyeztettünk a gyermekek helyzetének rendezése érdekében. **3** esetben valósult meg a család és a családdal kapcsolatban álló szakemberek részvételével esetkonferencia. A jelzőrendszerhez tartoznak azok az oktatási intézmények is, amelyekben budakeszi lakhelyű fiatalok teljesítik iskolai kötelezettségüket, illetve azon egészségügyi intézmények, ahol Budakeszin életvitelszerűen tartózkodó gyermekeket kezelnek.

A jelzőrendszeri tagokkal összességében jó az együttműködése Szolgálatunknak. Kéthavonta megszervezésre kerültek a *szakmaközi megbeszélések*, melyek a települési jelzőrendszer hivatalos működtetésének fórumai.

Az éves *gyermekvédelmi Tanácskozást* **2014. 03. 26-án** tartottuk Budakeszin. A tanácskozáson átfogóan értékeltük a jelzőrendszer éves munkáját, áttekintettük a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját. A következő javaslatok születtek a jövőre vonatkozóan:

- magatartás és viselkedés zavaros gyermekek ellátása megoldatlan → Ez országos probléma. A helyi általános iskola Napraforgó tagozata működési engedélye alapján az enyhén értelmi fogyatékos gyermekekkel foglalkozik, ők nem

vállalhatják fel ezen gyermekek oktatását. Szakmaközi megbeszélésen visszatérünk a probléma alapos körbejárására.

- Egyre több gyermek küzd tanulási problémákkal. → Kevés az oktatási intézményekben a fejlesztő pedagógus. Nagy szükség mutatkozik a gyermekek fejlesztésére, de sem a pedagógiai szakszolgáltatnak sem az intézményeknek nincs lehetőségük a státusz bővítésre.
- A tanulásban lemaradt gyermekek felzárkóztatása érdekében foglalkozásokat szükséges szervezni. Tervezzük, hogy gimnazista diákokat keresünk, akik vállalják egy-egy tantárgyból általános iskolás gyermekek korrepetálását. A helyszín lehet az Idősek Napközi Otthona. Szakmaközi megbeszélésen visszatérünk ennek az ötletnek is a kidolgozására.

2014-ben tovább javult a jelzőrendszerrel történő együttműködés. A kollégák munkájának köszönhetően a társintézményekből folyamatosan érkeznek a jelzések. Minden esetben kérjük a jelzést tevőt, hogy a problémát írásban is jelezze. Törekszünk arra, hogy a visszajelzés minden esetben eljusson az intézmények felé.

A tárgyévben a jelzőrendszer tagjai által küldött *írásos* jelzések száma:

Jelző intézmény	Jelzés szám 2013	Jelzés szám 2014
Egészségügyi szolgáltató	5	7
Ebből: védőnői szolgálat	4	7
Közoktatási intézmények	44	47
Átmeneti gondozást biztosítók	1	0
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	10	9
Rendőrség	19	17
Ügyészség, bíróság	0	0
Egyház, alapítvány	0	0
Állampolgár	17	13
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	29	15
Összesen:	125	108

Az összehasonlítás alapján továbbra is a jelzések jelentős részét a közoktatási intézmények, a rendőrség teszik. 2014-ben csökkenés történt az önkormányzat, jegyző, gyámhivatal tekintetében történő jelzések esetében → iskolai hiányzás csökkent

A családgondozók az érintett gyermek ügyében rendszeresen konzultáltak a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősökkel, az illetékes szakemberekkel.

Összességében elmondható, hogy a társintézményekkel, ezen belül is az érintett kollégákkal a 2014-ben gyermekjóléti szolgáltatást ellátó kollégák jól működő, hatékony szakmai együttműködést alakítottak ki. A családgondozók tanácsadással, információnyújtással, és megfelelő tájékoztatással folyamatosan rendelkezésére álltak a gyermekek ügyében érintett szakembereknek, és segítették az együttműködés hatékonyságát, valamint a gyermekeket érintő problémák rendezését.

A gyermekek ügyében eljárva a városon kívüli oktatási – nevelési, stb. intézményekkel is kapcsolatot tartottunk.

C) A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében szolgálatunk az alábbi szakmai tevékenységet folytatta 2014-ben:

A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében a jelentkező gyermekvédelmi problémákat elsősorban alapellátás keretében az érintettek önkéntes együttműködésével próbáljuk kezelni. Ha a családok önkéntes együttműködése nem érhető el, vagy az alapellátásban történő segítségnyújtástól eredmény nem várható, gyermekvédelmi gondoskodásra teszünk javaslatot.

Az alábbi táblázat adatai mutatják, a 2014-ben alapellátás keretében történő családgondozások számát, ez 104 esetet jelent. Védelembe vétel elrendelése okán 6 esetben történt családgondozás. Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2 esetben került sor. Utógondozást igénylő feladatot nem láttunk el. Nevelésbe vett gyermek vérszerinti családgondozása 24 gyermeket érintett.

„Egyszeri segítségnyújtás”, azaz amikor tényleges családgondozásra nem volt szükség, a probléma megoldható volt tájékoztatással, tanácsadással, más szolgáltatáshoz történő közvetítéssel, ill. felkérésre környezettanulmányt készítettünk, ez 201 esetet jelentett.

	Alapellátásban történő gondozás	Védelembe vétel	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Ideiglenes hatályal elhelyezett	Nevelésbe vett	Összesen	Kizárólag tanácsadottként megjelent
2013	82	8	1	0	26	117	195
2014	104	6	0	2	24	136	201

Az összehasonlításból kitűnik, hogy arányaiban az alapellátásban történő gondozásban volt emelkedés, míg hatósági beavatkozást igénylő esetek arányai továbbra is hasonlóak mindkét évben. Az is látható, hogy az ún. „egyszeri segítségnyújtás” terén tapasztalható növekedés. Ebbe a kategóriába sorolhatók azok a tevékenységek, amikor például iskolakeresésben és választásban nyújtunk segítséget, felkérésre környezettanulmányt készítünk, egyszeri tanácsadást, tájékoztatást nyújtunk, vagy lakossági bejelentésnek járunk utána.

Gyakran keresik meg szolgálatunkat egyszeri tanácsadás keretében a családok bölcsődei, óvodai elhelyezéssel, iskoláztatással, egészségügyi ellátással, válással, kapcsolattartással, gyermekelhelyezéssel, szociális ellátásokkal, lakásigényléssel kapcsolatos kérdéseikkel. Ide sorolhatók azok az esetek is, mikor a városba átmenetileg költözik egy-egy család, majd a probléma észlelésének feltárása közben elköltöznek. Ennek oka lehet, hogy számításaik nem váltak be, ill. próbálják az együttműködést elkerülni. Az olyan esetekben, amikor a gyermek veszélyeztetettsége fenn áll, jelzéssel élünk az illetékes gyermekjóléti szolgálat felé.

Családgondozási tevékenységünk részeként ellátjuk a jogszabályban előírt dokumentálási feladatokat. Így a „A Gyermeknevelésről” nyilvántartási rendszer adatlapjait (235/1997. (XII.17.) Korm. rendeletben előírt) vezetjük. A családgondozás szerves része a gondozási terv készítése, mely a probléma megoldása érdekében jól körül határolt feladatokat és felelősöket tartalmaz, határidők megjelölésével.

A gyermekjóléti szolgálat *gondozási esetei* az igénybevevő gyermekek száma, életkora szerint:

0-2 éves			3-5 éves			6-13			14-17			Összesen:		
2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
8	6	14	13	15	21	47	45	57	61	51	43	131	117	136

Az összehasonlításból látszik, hogy 2014-ben a 3-5 éves és a 6-13 éves korosztály tekintetében történt növekedés. A 14-17 éves korosztály számában folyamatos csökkenés mutatkozik. Ennek oka lehet két kormányzati szintű intézkedés, a tankötelezettség leszállítása, illetve a nevelési (családi) pótlék megvonása.

2014-ben a gyermekjóléti csoport feladatainak ellátásakor az alábbi problémákkal találkozott, és próbált segítséget nyújtani azok rendezésében.

Az alábbi táblázat a gyermekjóléti szolgáltató tevékenységet mutatja a kezelt probléma típusa és száma alapján (halmozott adat, ha egy gyermeknek több problémája volt, több sorban is jelölésre kerül, de minden sorban csak egyszer).

	2012.	2013.	2014.
Anyagi, (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	40	90	112
Gyermeknevelési	54	53	65
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	11	30	16
Magatartászavar, teljesítményzavar	53	45	59
Családi konfliktus	72	67	46
Szülők vagy a család életvitele	64	38	47
Szülői elhanyagolás	65	19	45
Családon belüli bántalmazás (fizikai, lelki)	43	29	26
Szenvedélybetegségek	1	9	7
Fogyatékoság, retardáció	17	14	17
Összesen:	391	394	440

A táblázat adatai jól mutatják, hogy az *anyagi probléma, a gyermeknevelési, a magatartászavar, teljesítményzavar és a szülői elhanyagolás* voltak a leggyakoribb problémák.

A vezető problémátípusok összetett társadalmi folyamatok, és több okra vezethetők vissza. A családok anyagi helyzete a tavalyi évben érzékelhetően tovább romlott. Egyre gyakoribb az anyagi gondokból kiinduló krízis helyzetek előfordulása. Egyre nagyobb igény mutatkozik a pénzügyi és természetbeni adományok iránt. Intézményünk 2014-ben is nagy hangsúlyt fektetett az adományok gyűjtésére, osztására, közvetítésére.

Továbbra is kijelenthetjük - a teljesség igénye és általánosítás nélkül - nagy problémát jelent, hogy a családtagoknak nincs idejük egymásra, a szülők túlterheltek, egymással képtelenek adekvátan kommunikálni, valamint gyakori problémaforrás a nem tudatos családalapítás.

Települési sajátosság az ország különböző részeiről érkező családok, és azok gyermekeinek *beilleszkedési nehézsége, magatartás-, és teljesítményzavara*, akik az agglomerációval együtt járó lehetőségek reményében gyakran nem megfontolt lépések sorozataként váltanak lakóhelyet.

Nagyon sok családban alakul ki *családi-kapcsolati konfliktus*, veszekedés, amelyeknek folyamatos szemtanúi, rosszabb esetben résztvevői a családban élő gyermekek. Ilyenkor elsősorban a szülők között folynak viták, de gyakran a gyermekek válnak másodlagos áldozatokká.

Az iskolában megjelenő *magatartási zavarok, teljesítményproblémák* nagy része a szülők kapcsolati problémáiból, következetlen nevelési módszereikből adódik. A gyermekek gyakran tünethordozói az esetenként túlságosan ráhagyó, máskor túl sokat követelő szülők nevelési hiányosságainak. Sok család nem kér időben segítséget, felülértékeli problémamegoldó képességét, illetve szégyell segítséget kérni időben a pedagógusoktól, a családgyógyozóktól, vagy nem együttműködő a probléma megoldása érdekében.

A családok továbbra is egyre kevesebb pénzt tudnak a *szabadidős és kulturális programok* finanszírozására fordítani, ezért szolgálatunk folyamatosan figyelemmel kíséri és tájékoztatja a gyermekeket és családjaikat a városban, illetve a környéken található ingyenes lehetőségekről, illetve magunk is több programot szervezünk a gyermekek számára.

Évről évre magas azon eseteink száma, ahol a *nevelésbe vett gyermekek vérszerinti szülei családjába történő hazagondozása érdekében folyik a szociális munka* a szülőkkel. Esetükben együttműködtünk és folyamatos kapcsolatban álltunk a területi gyermekvédelmi szakszolgálat és gyermekotthon munkatársaival, hogy a szülőket támogassuk a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában (munkahely-keresés, lakhatás megoldása, hivatalos ügyek intézése, életmód tanácsadás, háztartásvezetési tanácsok, mentálhigiénés segítségnyújtás, stb.), a gyermekeikkel való kapcsolattartásban.

Ezen nevelésbe vett gyermekek szülei közül is egyre többükre érvényes, hogy az agglomerációval együtt járó lehetőségek reményében gyakran nem megfontolt lépések sorozataként váltanak lakóhelyet Budakeszire. Találnak albérletet kaució megfizetése nélkül, Budapest közelsége munkával is kecsegteti őket, majd néhány hónap elteltével főlhalmozott tartozásokkal hagyják el bérleményüket és költöznek tovább.

Tapasztaltuk, hogy a szülők 2014-ben is sok esetben nem tudnak, illetve nem akarnak azonosulni a változtatás szükségességével, így gyakorta az erőfeszítésre vonatkozó motiváltságuk is hiányzik. 2014-ben nevelésbe vett gyermek családjába történő visszahelyezése városunkban nem történt.

Védelembé vétel adatai:

	2012	2013	2014
védelem alatt állók száma tárgyév január 1-jén:	11	5	4
védelembé vétel tárgyév 01. 01.-12. 31. között:	14	3	4
védelembé vétele megszűnt:	19	4	3
záró létszám tárgyév 12. 31-én:	6	4	5

Megszűnés okai: 1 gyermek esetében eredményes volt a gondozás, valamint nagykorú lett 2 gyermek.

Átmeneti gondozás:

Klienseink között voltak olyan családok, akik otthontalanná váltak. Ezekben az esetekben a családgondozók aktívan részt vettek a helyzet rendezésében. Sikertelen olyan megoldást találni, melynek eredményeként a család együtt maradhatott.

Átmeneti gondozást az önkormányzat ellátási szerződése révén tudunk biztosítani a város lakosainak. Az ellátási szerződés alapján a Sorsunk és Jövönk Szeretetszolgálat Családok Átmeneti Otthonban tudunk átmeneti gondozást biztosítani az ügyfelek számára. Beköltözésre a tavalyi évben nem került sor.

Előforduló további probléma a **gyermek és szülő közötti kommunikációs nehézség**. Kiemelendő problémakör továbbra is, amikor a kamaszkorba lépő gyermekek életvitelére a csavargás, csellengés, gyakori éjszakai kimaradás lesz a jellemző. Ilyen esetekben a szülők már hosszabb ideje elvesztették a kontrollt gyermekük felett. Nem rendelkeznek megfelelő nevelési eszközökkel, nem tudnak hatni a gyermekükre, nem képesek helyes irányba terelni őket. Általában a serdülőkor elején jelentkeznek a problémák, és hosszú kitaró együttműködést igényel a probléma kezelése a szülők részéről, mert a megromlott szülő-gyermek kapcsolatot nem könnyű helyreállítani. A csavargás, a szökés, az éjszakai kimaradás társadalmi státusztól függetlenül nyilvánul meg a családokban. Ezekről a családokról általánosságban elmondható, hogy hiányoznak a szabályok, a keretek, a megfelelő magatartási minták. Sok esetben nincs megfelelő emocionális légkör a családban, hiányzik az odafigyelés, a törődés, az egymás elfogadása, a pozitív érzelmek kinyilvánítása. Az érzelmi elhanyagolás, a bántalmazás valamilyen foka általában jelen van az ilyen családokban. Azok a gyerekek, akik nem találják helyüket a családban és csavarognak, szöknek, a kortárs csoport dominanciája sokkal erősebben érvényesül, mint egyébként. Könnyen sodorják egymást olyan helyzetekbe, ami súlyosan veszélyezteti őket (pl. **bűncselekmények**).

Önveszélyeztető magatartásukkal sokkal kiszolgáltatottabbak kortársaiknál. Könnyen keverednek rossz társaságba, válnak áldozatokká, vagy maguk követnek el szabálysértést. Leggyakoribb ilyen jellegű szabálysértés a lopás. Általában nagyobb bevásárló központokban ruhát, ékszert, sminket, italt tulajdonítanak el. Ha elkapják őket és **szabálysértési ügyekbe** keverednek, a hatóság jelzése alapján kerülnek kapcsolatba a gyermekjóléti szolgálattal.

A tárgyévben szabálysértést és bűncselekményt elkövetett gyermekek gondozása:

	2012	2013	2014
Szabálysértést elkövetett			
gyermekkorú	1 fő	1 fő	-
fiatalkorú	-	1 fő	-
Bűncselekményt elkövetett			
gyermekkorú	-	2 fő	-
fiatalkorú	3 fő	1 fő	2 fő

A korábbi évekhez viszonyítva kevesebb jelzés érkezett **csellengő, szabálysértést és bűncselekményt elkövetett kamaszokról**. Meglátásunk szerint ez a városi bűnmegelőzési pályázatnak, az utcai szociális munkásoknak, valamint intézményünk szociális munkásainak hatékony prevenciós munkájának is köszönhető. A céltalan fiataloknak sikerül városi szinten egyre több hasznos, érdekes, tartalmas szabadidős programokat nyújtani, ajánlani.

A **családi konfliktusok**, mint probléma továbbra is jelentős nagyságrendet képviselnek.

Ezek háttérben gyakran a gyermek, vagy a szülő mentális problémája, a család diszfunkcionális működése húzódik meg.

Sajnálatos módon, a családon belüli erőszak, a bántalmazás jelen van a családok hétköznapijában. 2014. év adatait az alábbi táblázat mutatja:

sorsz.	Megnevezés		A bántalmazott			Az elhanyagolt	
			gyermek szám				
			fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
1.	Családon belül	szülő által	4	21		12	31
2.		testvér által	1				
3.		egyéb rokon, hozzátartozó által					
6.	Családon kívül	gyermek által					
7.		felnőtt által		1	1		
8.		intézmény munkatársa által		1			
9.		Összesen (1-8. sorok)	5	23	1	12	31

Továbbra is előfordul, hogy a szülők nevelési eszközként, ill. tehetetlenségük kifejezésésként alkalmazzák a *gyermek test fenyítését*. Nehezíti az adekvát beavatkozást az időben történő jelzés, ill. a jelzést küldő megfelelő intézkedéseinek az elmaradása. Néhány esetben pedig a jelzés teljes elmaradása, azaz bántalmazás gyanújának, vagy akár tényének a figyelmen kívül hagyása. Ez azt jelenti, hogy az elkövetkezőkben is fontos feladatunk, hogy a jelzőrendszer tagjai számára tudatosítsuk az időben történő jelzések fontosságát.

A családon belüli erőszak egyik megjelenési formája továbbra is, amikor a szülők között fordul elő fizikai erőszak. Hatósági jelzéssel és személyes megkereséssel egyaránt találkoztunk. Elsősorban az anyák fizikai bántalmazása, de a kölcsönös fizikai agresszió esete is előfordult. Ilyenkor kellő információ nyújtásával, tanácsadással, gondozással, szülői kompetenciák erősítésével, pszichológiai ellátás, jogi tanácsadás biztosításával segítünk, ill. hatósági intézkedés kezdeményezünk.

A jelentkező gyermeknevelési problémák mögött nem egy esetben találkozunk a gyermekek *érzelmi elhanyagolásával*, aminek egyenes következménye a negatív viselkedési formák megjelenése. Az valószínűsíthető az ilyen esetekben, hogy a szülő nem rendelkezik nevelési eszközökkel/képességekkel, vagy amivel rendelkezik az nem elég hatékony. A szülő szerepek erősítése érdekében a tanácsadás, a tájékoztatás, az információnyújtás, a segítőbeszélgetés, ill. más szolgáltatáshoz irányítás mind szóba jöhetnek megoldásként.

Az érzelmi elhanyagolás okai kereshetők a szülők szocializációs hiányaiban, vagy a szülők túlhajszolt munkavállalásában, az ebből adódó frusztrációban, vagy a jövedelemmel történő szeretetpótlás, mint eszköz alkalmazásában probléma kísérője. Az érzelmi elhanyagolás megszüntetése érdekében minden esetben szükséges a szülő pszichés, mentálhigiénés támogatása is.

Fizikai elhanyagolás is előfordult a gondozott gyermekek körében, de általában nem, mint elsődleges probléma jelenik meg, hanem a szülők életvitelében jelentkező probléma kísérője. Ha fizikai elhanyagolással találkozunk, mindig vizsgáljuk a család szociális helyzetét, és a lehetőségeik feltárása után segítséget nyújtunk a különböző ellátásokhoz való hozzájutásban, ill. erősítjük a szülői felelősségvállalást.

Vélhetően a bántalmazás jellegű problémával veszélyeztetett gyermekek száma magasabb a feltártaknál. Ezért szolgálatunk továbbra is kiemelt feladatának tekinti az ilyen problémával küzdő gyermekek felderítését a városi észlelő és jelzőrendszer még hatékonyabbá tételével.

A családi konfliktusok, kommunikációs problémák kezelése, a helytelen magatartás megszüntetése, a további szabálysértések megelőzése érdekében segítő beszélgetéssel, tanácsadással, családgondozással, a pszichológiai tanácsadás, a mediáció eszközeivel, csoportfoglalkozásokkal próbáljuk megoldani a problémát.

A házasság és válási konfliktusok, ill. ebből fakadó gyermek elhelyezési, kapcsolattartási viták is folyamatosan jelen lévő problémátípusok. A mediációt, mint szolgáltatást a beérkező esetek jellege miatt egyre gyakrabban ajánljuk fel az ügyfeleinknek. A csoportban két családgondozónak van mediátor végzettsége.

A konfliktusok, nézeteltérések megoldása érdekében minden esetben a mediáció lehetőségét kínáljuk fel. A mediációt a kollégák párban végzik. Mediációs ülésre 12 esetben került sor, az esetek fele zárult eredményesen. Általában közvetítést a szülők közötti, vagy szülők és gyermek közötti konfliktus, eltérő nevelési elvek, kapcsolattartási problémák esetén kérjük. A szülő és gyermek közti konfliktus kezelésének érdekében kamasz mediációt tudunk biztosítani.

Gyakori probléma, hogy az érintettek közül általában csak az egyik fél hajlandó a szolgáltatások valamelyikét igénybe venni. A mediálhatónak tartott esetekben is valószínűsíthető, hogy az egyik fél kevésbé motivált/érdekelt a vitás kérdés megoldásában. Probléma még, hogy általában túl nagy érdekellentét áll fent a felek között. Saját személyes sérelmeiken még gyermekük érdekében sem tudnak túllépni. Előfordul, hogy úgy kerülnek szolgálatunkhoz az ilyen esetek, hogy a felek már kölcsönösen minden elképzelhető fórumon feljelentették egymást. Ezekben az esetekben nagyon nehéz pozitív előrelépést elérni a konfliktus rendezésében, sok esetben nem is sikerül.

Továbbra is kihívást jelentenek azok a családok, ahol *a szülők mentális, pszichés problémákkal* küzdenek. Ezekben az esetekben az érintettek belátási képességének *(betegségükből adódóan)* hiánya miatt és az ellátó rendszer sajátosságaiból fakadó nehézségek sok esetben gátjaik a hatékony megoldásnak.

Nehezíti a segítségnyújtást az érintettek ellenállása, motivátlansága, a probléma kezelésében, ami éppen állapotukból adódik. Ez jelenti egyrészt az együttműködés hiányát, vagy alacsony fokát a családgondozóval, vagy a kiválasztott terápiában való látszólagos részvételt.

Ugyanígy komoly erőfeszítést igényelnek, és gátolják az együttműködést az olyan esetek, amikor a szülők maguk helyett az ügyvédek útján akarnak kapcsolatot tartani a családgondozóval. Az elmúlt év negatív tendenciája volt, hogy egyre több család zárkózik el az együttműködéstől. Ilyen esetekben, ha többszöri együttműködési próbálkozás sem vezet eredményre, jelzéssel, védelembe vételi javaslattal kell élnünk a gyámhivatal felé.

III. Egyéb feladat ellátása

Kapcsolattartási ügyelet biztosítása

A MAKAMOSZ (Magyar Kapcsolattartási Ügyelet Országos Szakmai Szövetsége) ajánlása szerinti I. szint alapján olyan ügyeket vállalunk, ahol a gyermek és a tőle távol élő szülő között van kapcsolat. A szülők között *nincs fennálló konfliktus*, együttműködnek a szolgálat munkatársaival, csupán a távolság (külföldi, vagy az ország másik részéből érkező kapcsolattartó szülő) miatt van szükség a semleges hely biztosítására. Konfliktuskezelés a találkozások alkalmával felmerülő apróbb zökkenők miatt lehet szükséges. 2014-ben 30

alkalommal találkozott intézményünkben két nevelésbe vett gyermek a szüleikkel és nagyszüleikkel.

Mediáció biztosítása

A mediációt, mint szolgáltatást a beérkező esetek jellege miatt egyre gyakrabban ajánljuk fel az ügyfeleinknek. A csoportban két családgondozónak van mediátor végzettsége.

IV. Terephely biztosítása

Szolgálatunk évek óta fogad *terepgyakorlatosokat és szakdolgozókat*. 2014-ben gyakorlatát 2 fő főiskolai és egyetemi hallgató töltötte szolgálatunknál. Szakdolgozatának írásában 4 felsőoktatásban résztvevő hallgatónak segítettünk.

Továbbá két gimnázium diákjai számára lehetőséget biztosítunk az önkéntes közösségi szolgálat teljesítéséhez.

V. Tájékoztatás az intézmény működéséről, elérhetőségéről, az ellátásokról, az igénybevétel feltételeiről

A tájékoztatás elsősorban honlapunkon, ill. szóróanyagok terjesztésével történik. A honlapunk tartalmát igyekszünk folyamatosan karbantartani. A város intézményeiben (ld. általános és középiskolák, óvodák, bölcsődék, gyermekorvosi rendelő, védőnői szolgálat) ki van függesztve az intézmény elérhetősége, címe, telefonszáma, nyitva tartása.

A városi önkormányzat honlapján, a város kiadványaiban megtalálható az intézmény címe és elérhetősége.

VI. A szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása

Intézményünk lehetőséget biztosít a kollégák számára, hogy szakmai fejlődésük érdekében továbbképzéseken, szakmai konferenciákon, találkozókon vegyenek részt.

Így többek között részt vettek a kollégák gyermekvédelmi konferenciákon, szakmai napokon, szakmai tanfolyamokon: Gyermekvédelmi Konferencia, mediátorképzés, NCSSZI által szervezett gyermekvédelmi tanfolyamok (Tripla szaltó; Család, mint erőforrás, Idegen voltam és ti befogadtatok), Értékes vagy pályázat keretén belüli képzések (stresszkezelő tréning, relaxációs tréning, erőszakmentes kommunikációs tréning, előítélet mentes kompetenciák fejlesztése, drogismeret képzés), szakvizsga, mediátorképzés.

VII. A szakmai működés ellenőrzése

Pest Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala *ellenőrzést* végzett 2014 májusában a gyermekjóléti szakmai csoport tevékenységére vonatkozóan: a gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységét jó színvonalúnak találta..

VIII. Terveink 2015-ben

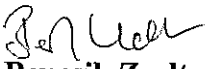
- Célunk a szakmai munka szinten tartása, folyamatos fejlesztése. Képzéseken, konferenciánkon történő részvétel a szakmai tudás karbantartása és bővítése érdekében (elsősorban térítésmentesen elérhető lehetőségek felkutatásával). Tovább kívánjuk fejleszteni konfliktuskezelő csoportfoglalkozásunkat a jelentkező újabb problémákra reagálva.
- A családi konfliktusok terén hathatós segítő megoldás lehet a családterápia. 2015-ben elindítjuk szolgáltatásunkat, két képzett munkatárs vezetésével.
- Intézményünk szakmai egységeinek összefogásával további - a város lakosai számára nyitott - családi, gyermek és ifjúsági programok szervezését tervezzük

(farsangi készülődés, városi majálison részvétel, Erzsébet tábor pályázat beadása két csoportra)

- A szolgálatunknál megjelenő tanulási nehézséggel küzdő gyermekek magas arányára tekintettel, tanulástechnika tréning szervezését is tervezzük csoportfoglalkozás keretén belül.
- Figyelemmel kísérjük a civil pályázati lehetőségeket, és lehetőség esetén pályázni kívánunk az intézményünk munkáját támogató Segítő kapcsolatok alapítványunkkal.
- Az önkormányzati pályázatokban továbbra is partnerként kívánunk együttműködni.

Készítette: Ispánki Réka szakmai vezető

Budakeszi, 2015. április 20.

Bencsik Zsolt
intézményvezető

